

Nr 23

*Bevillningsutskottets betänkande i anledning av väckta motioner
angående beskattningen av skytteorganisationer, de
handikappades organisationer m. fl.*

(2:a avd.)

Till bevillningsutskottet har hänvisats följande inom riksdagen väckta, av utskottet till behandling i ett sammanhang upptagna motioner, nämligen

1) de likalydande motionerna I: 300 av herrar *Göran Karlsson* och *Lars Larsson* samt II: 372 av herr *Martinsson m. fl.*, vari hemställts, »att riksdagen måtte besluta att från den 1 juli 1965 i skattehänseende jämställa handikapporganisationer och därmed likställda föreningar med idrottssammanslutningar samt uppdraga åt vederbörande utskott att utarbeta erforderlig lagtext»; ävensom

2) de likalydande motionerna I: 465 av herr *Arvidson m. fl.* samt II: 587 av herrar *Ståhl* och *Mellqvist*, vari hemställts, att riksdagen måtte antaga följande

Förslag

till

lag om ändring av anvisningarna till 29 § kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370).

Härigenom förordnas, att punkt 13 av anvisningarna till 29 § skall erhålla följande ändrade lydelse:

13. Ideell organisation, — — — skattepliktig inkomst.

Till organisation, som avses i föregående stycke, hänföres även organisation, vilken har till uppgift att befrämja färdighet i gevärs- eller pistolskytte.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1966.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för de i motionerna framförda yrkandena, får utskottet, i den mån redogörelse härför ej lämnas i det följande, hänvisa till motionerna I: 300 och II: 587.

I fråga om skytteorganisationerna samt de handikappades organisationer och därmed likställda ideella föreningar gäller att, i den mån de utövar ekonomisk verksamhet av skattepliktig natur, skattskyldighet till kommunal och statlig inkomstskatt föreligger i samma utsträckning som för fysiska personer (se 53 § 1 mom. kommunalskattelagen samt 6 och 7 §§ förordningen om statlig inkomstskatt). Jämväl för förmögenhet är de i samma mån skattskyldiga (se 6 § 1 mom. förordningen om statlig förmögenhetsskatt). Vad angår den statliga inkomstbeskattningen intager de en förmånligare ställning än såväl fysiska personer som flertalet ekonomiska föreningar. Skatten är nämligen icke progressiv utan proportionell, varjämte skattesatsen, som för ekonomiska föreningar utom sambruksföreningar är fastställd till 40 procent av den beskattningsbara inkomsten, för ideella föreningar är bestämd till allenast 15 procent. Genom beslut av 1948 års riksdag infördes i anvisningarna till 29 § (punkt 13) och 36 § (punkt 4) kommunalskattelagen särskilda bestämmelser rörande beskattningen av idrottsorganisationer. Dessa bestämmelser innebär, att ideell organisation, som har till huvudsaklig uppgift att främja icke professionell idrott eller gymnastik, från bruttointäkt av idrottstävlingar, försäljning av idrottsmärken eller dylikt får åtnjuta avdrag för alla omkostnader under beskattningsåret för intäktens förvärvande och bibehållande, även om omkostnaderna endast medelbart eller delvis haft avseende å intäktens förvärvande eller bibehållande. Med sådana omkostnader avses bl. a. omkostnader för idrottsmateriel, instruktions- och träningsverksamhet, propaganda- och upplysningsverksamhet samt administration. Att nämnda kostnader tillika främjat organisationernas ideella syften inverkar ej på deras egenskap av avdragsgilla omkostnader i förvärvskällan. Avdrag medges dock inte för omkostnader, som bestritts av icke skattepliktiga bidrag av allmänna medel m. m.

I 1944 års skattesakkunnigas betänkande II (SOU 1946:56) med förslag angående idrottsammanslutningars beskattning för inkomst har gjorts vissa begreppsbestämningar i avsikt att åstadkomma en gränsdragning mellan vad som är att hänföra till idrott och gymnastik å ena sidan samt vad som är hänförligt till sport å andra sidan. De sakkunniga har härutinnan anfört:

Med *idrott* torde i allmänhet förstås utförandet av kroppsövningar inriktade på att nå vissa mätbara resultat. Denna verksamhet kan utövas såväl utan redskap, t. ex. vid löpning, simning och brottning, som med användande av redskap, t. ex. vid stavhopp, skidåkning och tennis. Det väsentliga vid idrott är dock enligt vedertagen uppfattning utövarens personliga, kroppsliga insats, medan de redskap, som förekomma inom vissa idrottsgrenar, ej i nämnvärd grad inverka på resultatet till förmån för den ene eller den andre idrottsutövaren. Huvudsyftet med idrotten är att uppfostra och utveckla människan både fysiskt och psykiskt. Idrotten skall befordra individernas kroppsliga utveckling samt deras karaktärsdaning. Detta sker dels genom idrottsutövarnas träning och dels genom deras deltagande i tävlingar. Tävlingsidrotten är sålunda icke något slutmål för idrottsverksamhe-

ten, men den är ett oundgängligt hjälpmedel för idrottens fortbestånd och utveckling.

Gymnastik brukar beskrivas såsom systematiskt ordnade, efter människokroppens behov avpassade kroppsövningar, vilkas mål är att stärka och utveckla människan såväl kroppsligt som andligt. Genom en harmonisk utbildning av människans fysiska färdigheter och karaktärsegenskaper eftersträvas ett sunt behärskande av kropp och själ. Gymnastik bedrivs huvudsakligen genom övningar och uppvisningar. Gymnastiktävlingar förekomma endast i obetydlig omfattning. Till sin allmänna karaktär skiljer sig gymnastiken från idrotten endast därigenom att den icke syftar till att nå direkt mätbara resultat.

Till *sport* brukar begreppsmässigt räknas sådana kroppsövningar för uppnående av vissa mätbara resultat, vari användandet av redskap utgör ett väsentligt moment. Redskapens beskaffenhet är vid olika slags sport av stor betydelse för resultatet, t. ex. vid segel-, motor- och hästsport. Inom sporten tilldraga sig tävlingsresultaten oftast det allt överskuggande intresset, medan anslutningens storlek och verksamhetens allmännyttiga karaktär framstå såsom faktorer av mera underordnad betydelse. Utmärkande för såväl idrott och gymnastik som sport får anses vara att de resultat, som primärt eftersträvas, icke äro av ekonomisk art.

Uttrycket *sport* användes emellertid även i en vidsträcktare bemärkelse såsom omfattande jämväl de olika slagen av idrott. Det talas sålunda om simsport, skidsport, skridskosport o. s. v. fastän det är fråga om typiska idrottsgrenar enligt den ovan antydda gränsdragningen mellan idrott och sport.

Ett i betänkandet framlagt förslag till lösning av spørsmålet om idrottsammanslutningars inkomstbeskattning blev föremål för ytterligare överväganden inom finansdepartementet, varvid i *en inom departementet utarbetad promemoria* framlades ett delvis nytt förslag. I promemorian anfördes rörande omfattningen av de tilltänkta bestämmelserna följande:

Den ifrågasatta lagstiftningen nödvändiggör ett närmare angivande av vilka ideella föreningar, som med densamma avses. Det synes därvid lämpligt att i viss utsträckning anknyta till ordalagen i 15 § förordningen den 21 december 1945 (nr 823) om nöjesskatt. Stadgandets räckvidd bör sålunda begränsas till sådana ideella organisationer, som hava till huvudsaklig uppgift att främja icke professionell idrott eller gymnastik. Med en dylik uppfattning av stadgandet uteslutes bl. a. föreningar å sportens område. Bevillningsutskottet har i sitt betänkande nr 63 vid 1933 års riksdag anført, att till sistnämnda område vore att hänföra »kroppsövningar, vid vilkas utövande använda redskap eller djur ha en mera huvudsaklig betydelse och desamma i regel äro jämförelsevis dyrbara». Som exempel å föreningar, som härigenom ej skulle komma att omfattas av stadgandet, kunna då nämnas sådana, som avse att främja segel-, motor- och hästsport.

Vid framläggandet av det slutliga förslaget till nu gällande regler om idrottsorganisationers beskattning framhöll departementschefen att bestämmelserna borde begränsas till ideella organisationer med huvudsaklig uppgift att främja icke professionell idrott eller gymnastik och att man vid bedömandet av vilka sammanslutningar som omfattades av lagstiftningen

i första hand borde beakta de av 1944 års skattesakkunniga återgivna begreppsbestämningarna med avseende å idrott, gymnastik och sport.

Genom utslag den 24 september 1957 (RÅ 1957 ref. 37) och den 9 december 1958 (RÅ 1958 ref. 60) har regeringsrätten förklarat Svenska pistol-skytteförbundet resp. Västmanlands skytteförbund inte vara att hänföra till sådan idrottsorganisation som bör taxeras jämlikt punkt 13 av anvisningarna till 29 § kommunalskattelagen.

Frågan om skytteorganisationers beskattning har varit föremål för riksdagens behandling senast år 1964, då motionsvis väckt lagstiftningsyrkande av innebörd att skytteorganisationerna skulle i beskattningshänseende jämföras med idrottssammanslutningarna på förslag av bevillningsutskottet i betänkande nr 27 avvisades av riksdagen. Utskottet anförde därvid bl. a. följande.

Om man bortser från den rent formella skillnad mellan å ena sidan idrottssammanslutningar och å andra sidan skytteorganisationer som ligger däri, att de senare inte gärna kan sägas främja »idrott eller gymnastik», kan — som motionärerna framhåller — någon större principiell skillnad de olika sammanslutningarna emellan knappast anses föreligga. En omprövning av nu gällande regler kan därför, inte minst från rättvisesynpunkt, framstå som motiverad.

En sådan omprövning måste emellertid ske i ett större sammanhang. Ett genomförande av motionärernas förslag skulle innebära en orättvisa inte endast mot alla idella sammanslutningar inom sportens område, som nu inte omfattas av stadgandet, utan även mot en mängd andra ideella organisationer, vilka med rätta kan kräva att deras inkomst av rörelse bör beräknas på liknande sätt som de ideella idrottsorganisationernas.

Av innehållet i *förevarande motioner* må här återges följande.

I *motionerna I: 300* och *II: 372* framhålls att de ideella folkrörelserna i stor utsträckning får lita till enskilda människors offervilja och till olika slag av försäljningsverksamhet för att kunna klara sin ekonomi. Så är bl. a. förhållandet för handikapporganisationerna, vilkas försäljningsverksamhet är tillkommen för att organisationerna skall få medel till sin verksamhet.

Vinsten av dessa ideella organisationers försäljningsverksamhet är emellertid beskattningsbar, varigenom de enskilda förbunden inte får behålla inkomsten av sin försäljningsverksamhet.

Idrottsrörelsen har tack vare ett kraftigt stöd i den allmänna opinionen kunnat tillkämpa sig skattefrihet på de inkomster som idrottsföreningar får och som användes för att bestrida kostnaderna för idrottsändamål.

Motionärerna anser att motsvarande bestämmelser borde gälla även för handikapporganisationerna och andra ideella folkrörelser.

Ur samhällets synpunkt spelar de skatter som man får in från dessa organisationer ingen roll, men ur de enskilda organisationernas synpunkt har de skatter som organisationerna skall erlägga en mycket stor betydelse.

Motionärerna i *motionerna I: 465* och *II: 587* framhåller att taxeringsmyndigheterna ansett anvisningarna till 29 och 36 §§ kommunalskattelagen närmast tillämpliga på idrottsorganisationer som anslutit sig till Riksidrottsförbundet. Det är givet att man härigenom når det stora flertalet i lagstiftningen avsedda organisationer. Att helt och hållet följa en sådan gränsdragning kan dock enligt motionärernas mening inte vara riktigt. Under senare år har nämligen flera specialförbund vunnit anslutning till Riksidrottsförbundet, t. ex. de som omhänderhar bordtennis, varpa och bågskytte. Självfallet kan dessa förbunds beskattningsstatus inte med en gång ha förändrats i och med att de sökt och vunnit inträde i Riksidrottsförbundet.

Frågan om lagändring synes numera ha kommit i ett nytt läge därigenom, att regeringsrätten fastställt att Svenska pistolskytteförbundet och Västmanlands skytteförbund icke ansetts vara sådana ideella organisationer varom förmåles i punkt 13 av anvisningarna till 29 § kommunalskattelagen. Målet RÅ 1958 ref. 60 angående Västmanlands skytteförbund avgjordes av regeringsrätten i dess helhet, därvid av minoriteten sex regeringsråd som sin mening uttalade att förbundet vore att hänföra till sådan organisation som avsågs i nämnda lagrum. Av det nu anförda framgår således att den frivilliga skytterörelsens organisationer enligt gällande rättstillämpning inte kan hänföras under ifrågavarande lagrum. Det stora antalet skiljaktiga regeringsråd får å andra sidan anses utgöra ett starkt belägg för att en lagändring bör övervägas i detta ämne.

Härtill kommer — menar motionärerna — att vad som är utmärkande för idrott i allt väsentligt även gäller i fråga om skyttet. Skyttet i alla dess former har nämligen en karaktärsdanande och fostrande syftning, vilket bl. a. understrykes i de av Kungl. Maj:t den 25 maj 1945 fastställda grundstadgarna för Frivilliga skytteväsendet i Sverige. Frivilliga skytterörelsens mål och uppgift är just att nå så stor bredd som möjligt. Rörelsen omfattar 236 000 aktiva skyttar i 2 156 skytteföreningar.

Utskottet

För de organisationer, vilka avhandlas i detta betänkande, gäller att de vid utövandet av rörelse skatterättsligt behandlas som fysiska personer, i det att skattskyldighet till statlig och kommunal inkomstskatt föreligger i full utsträckning. Dessa organisationer är även skattskyldiga för förmögenhet men åtnjuter i förhållande till flertalet andra juridiska personer viss lindring vid den statliga inkomstbeskattningen därigenom att den proportionella skattesatsen endast utgör 15 procent.

Med hänsyn till de särpräglade inkomst- och utgiftsförhållanden, som utmärker idrottssammanslutningar, infördes år 1948 särskilda bestämmelser rörande beskattningen av sådana föreningar. Från bruttointäkt av rörelse, som består i anordnande av idrottstävlingar, försäljning av idrottsmär-

ken eller annan därmed jämförlig verksamhet, medges enligt punkt 13 av anvisningarna till 29 § och punkt 4 av anvisningarna till 36 § kommunalskattelagen sålunda avdrag för alla omkostnader under beskattningsåret för intäkternas förvärvande och bibehållande, även om omkostnaderna jämväl och i första hand främjat organisationernas ideella syften. Såsom exempel på sådana omkostnader anges utgifter för idrottsmateriel, instruktions- och träningsverksamhet, propaganda- och upplysningsverksamhet samt administration. Dessa bestämmelser får icke ses som en inskränkning i principen om dessa föreningars fulla skattskyldighet utan innebär endast en schablonregel för beräkning av sammanslutningarnas skattepliktiga inkomst.

I de förevarande motionerna har framställts lagstiftningsyrkanden av innebörd att de handikappades organisationer och därmed likställda föreningar ävensom sådana organisationer, som har till uppgift att främja färdighet i gevärs- eller pistolskytte, i skatterättsligt hänseende skall jämföras med sådana idrottsorganisationer, som avses i nämnda författningrum.

När bevillningsutskottet tidigare behandlat frågan om skytteorganisationers beskattning, har utskottet förklarat sig inte vara berett tillstyrka motionsvis framförda yrkanden av samma innebörd som i motionerna I: 465 och II: 587. Utskottet har därvid framhållit att en utvidgning av de ovannämnda anvisningspunkternas tillämpningsområde till att avse jämväl skytteorganisationer skulle innebära en diskriminering av åtskilliga andra ideella organisationer inom sportens område, vilka inte omfattas av stadgandet. Vidare kunde enligt utskottets mening även från andra ideella organisationer göras gällande att för deras del borde finnas en liknande bestämmelse, innebärande rätt till avdrag från skattepliktig inkomst genom t. ex. märkesförsäljning, för kostnader för propaganda eller upplysningsverksamhet o. d.

Såsom motionärerna framhåller är det ibland vanskligt att avgöra, huruvida en verksamhet kan anses vara sådan, att den kan inordnas under de särskilda reglerna för beräkning av idrottsammanslutningarnas rörelseinkomst. Även om viss ledning kan erhållas av de begreppsbestämningar för idrott, gymnastik och sport, som uppställts av 1944 års skattesakkunniga och vartill departementschefen — såsom framgår av den tidigare lämnade redogörelsen — anslutit sig, återstår likväl stor tveksamhet i den praktiska tillämpningen. Praxis synes därvid ha intagit den ståndpunkten, att organisation, som är ansluten till Riksidrottsförbundet, bör omfattas av bestämmelserna i punkt 13 av anvisningarna till 29 § och punkt 4 av anvisningarna till 36 § kommunalskattelagen. I motionerna påpekas emellertid att ett flertal specialförbund under senare år blivit anslutna till Riksidrottsförbundet, t. ex. sådana, som representerar bordtennis, varpa och bågskytte. Enligt vad utskottet erfarit är även specialförbunden för sportskytte, segling,

bowling och curling anslutna till Riksidrottsförbundet. Dessa förbunds beskattningsstatus kan — såsom motionärerna framhåller — givetvis inte ha förändrats i och med att de vunnit inträde i Riksidrottsförbundet, och inte heller kan de i sin verksamhet anses i väsentlig mån avvika från skytteorganisationerna. Utskottet vill därför inte bestrida, att en omprövning av gränsdragningen mellan å ena sidan ideella föreningar, som främjar idrott och gymnastik, och å andra sidan övriga organisationer på sportens område, är motiverad, inte minst från rättvisesynpunkt.

Utskottet anser emellertid denna fråga vara av större principiell betydelse. För alla de ideella föreningar, som främjar allmännyttiga ändamål av skilda slag, måste det framstå som en egendomlighet att särskilt för idrottsorganisationerna tillskapats en möjlighet att vid beräkning av rörelseinkomst göra avdrag också för sådana kostnader som främjar organisationernas ideella syften. Även med beaktande av att ideella föreningar redan nu kommer i åtnjutande av viss lindring i beskattningen har den skatt som dessa skall erlägga självfallet betydelse åtminstone från den enskilda föreningens synpunkt. Enligt utskottets mening är det önskvärt, att de ideella föreningarna såvitt möjligt blir föremål för en enhetlig skatterättslig behandling. Utskottet förordar därför en omprövning av gällande bestämmelser angående de ideella föreningarnas beskattning över huvud taget.

Med hänsyn till det anförda torde syftet med de föreliggande motionerna huvudsakligen vara tillgodosett.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen, i anledning av de likalydande motionerna I:300 av herrar Göran Karlsson och Lars Larsson samt II:372 av herr Martinsson m. fl., ävensom de likalydande motionerna I: 465 av herr Arvidson m. fl. samt II: 587 av herrar Ståhl och Mellqvist, måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning rörande de ideella föreningarnas beskattning.

Stockholm den 30 mars 1965

På bevillningsutskottets vägnar:

JOHN ERICSSON

Närvarande:

från f ö r s t a kammaren: herr John Ericsson, fröken Ranmark, herrar Stefanson, Wörnberg, Tage Johansson, Lundström, Gösta Jacobsson, Enarsson, Paul Jansson och Sundin; samt

från a n d r a kammaren: herrar Magnusson i Borås, Brandt, Allard, Kärrlander, fru Nettelbrandt, herrar Eriksson i Bäckmora, Andersson i Essvik, Enskog, Dahlgren och Josefsson.